

รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของภาวะผู้นำของผู้บริหาร สารสนเทศที่มีต่อประสิทธิผลของระบบสารสนเทศ

The Linear Structural Equation Model of Leadership of Chief Information Officer (CIO) Affecting Information System Effectiveness

นางทิพวัลย์ แสนคำ¹

สุนันทา วีรกุลเทวัญ²

กิ่งแก้ว ปะติตังไข³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารสารสนเทศ 2) ศึกษาประสิทธิผลของระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของภาวะผู้นำของผู้บริหารสารสนเทศที่มีต่อประสิทธิผลของระบบสารสนเทศ และ 4) ศึกษาอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมขององค์ประกอบภาวะผู้นำที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของระบบสารสนเทศ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ใช้งานระบบสารสนเทศจากมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6 แห่ง จำนวน 507 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎีภาวะผู้นำและทฤษฎีการวัดประสิทธิผลของระบบสารสนเทศ โดยมีค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเป็น 0.97 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษาโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้โปรแกรม LISREL วิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นขององค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้

บริหารสารสนเทศที่มีต่อประสิทธิผลของระบบสารสนเทศ

ผลการวิจัย พบว่า

1. องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารสารสนเทศที่มีผลต่อประสิทธิผลของระบบสารสนเทศ มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบด้านคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสารสนเทศ องค์ประกอบด้านพฤติกรรมของผู้บริหารสารสนเทศ และองค์ประกอบด้านการบริหารงานภายใต้สถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง

2. ประสิทธิผลของระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือกลุ่มเป้าหมายทั้ง 6 แห่งอยู่ในระดับสูง โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีมีระดับของประสิทธิผลของระบบสารสนเทศอยู่ในระดับสูงสุด

3. รูปแบบที่พัฒนาขึ้นหลังจากที่มีการปรับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องดังนี้ ค่า $\chi^2 = 119.83$ ค่า $df = 32$ ค่า $P = 0.000$ ค่า $RMSEA = .074$ ค่า $GFI = 0.96$ ค่า $NFI = 0.99$ และค่า $CN = 218.64$

¹ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

4. องค์ประกอบด้านประสิทธิผลของระบบสารสนเทศ ได้รับอิทธิพลทางตรงเชิงบวกจากองค์ประกอบด้านสถานการณ์เพียงองค์ประกอบเดียว และได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากองค์ประกอบด้านคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสารสนเทศและองค์ประกอบด้านพฤติกรรมของผู้บริหารสารสนเทศผ่านองค์ประกอบด้านสถานการณ์ และนอกจากนั้น องค์ประกอบด้านสถานการณ์ยังมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อองค์ประกอบคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหาร

สารสนเทศและองค์ประกอบด้านพฤติกรรมของผู้บริหารสารสนเทศ โดยที่องค์ประกอบคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสารสนเทศมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อองค์ประกอบพฤติกรรมของผู้บริหาร และองค์ประกอบที่มีอิทธิพลรวมต่อประสิทธิผลของระบบสารสนเทศ เรียงลำดับค่าอิทธิพลจากมากไปน้อย ได้แก่ องค์ประกอบด้านสถานการณ์ องค์ประกอบด้านพฤติกรรมของผู้บริหารสารสนเทศ และองค์ประกอบด้านคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสารสนเทศ

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศ ผู้บริหารสารสนเทศ ภาวะผู้นำ

ABSTRACT

The purposes of this dissertation were: 1) to study the elements of leadership of chief information officers (CIOs); 2) to study the effectiveness of the Rajabhat universities' information systems in the northeastern part of Thailand; 3) to examine the relationship of the linear structural equation model of leadership of CIOs affecting information system effectiveness; and 4) to study the direct effect, indirect effect, and total effect of the elements of leadership of CIOs affecting information system effectiveness. This research was a quantitative study collecting the data from 507 persons who were the information system users of 6 Rajabhat universities in the Northeastern part of Thailand with a multi-stage sampling technique. The research tool was questionnaire with reliability of 0.97 designed from the concepts of leadership theory and measuring information system effectiveness theory. The data were initially analyzed by employing descriptive statistics such as percentage, mean, and standard deviation, and finally using LISREL program for analyzing the linear structural equation model of leadership of CIOs affecting information system

effectiveness.

The research results revealed that:

1. There were 3 elements of leadership of CIOs affecting the information system effectiveness: the leadership characteristics of CIOs, the behavior of CIOs, situation.
2. The level of information system effectiveness of the 6 target Rajabhat universities in the northeastern of Thailand was high. Ubonratchatani Rajabhat university's information system effectiveness was the highest.
3. The latest model after modifying had fitting indices as following: $\chi^2 = 119.83$, $df = 32$, $P = 0.000$, $RMSEA = .074$, $GFI = 0.96$, $NFI = 0.99$, and $CN = 218.64$.
4. The information system effectiveness element was affected positively by a direct effect of situation aspect only, and affected by an indirect effect of the leadership characteristics of CIOs aspect and the behavior of CIOs aspect through the situation aspect. Also, the situation element had a positive direct effect to the leadership characteristics of CIOs aspect and the behavior of

CIOs aspect, that is; the leadership characteristics of CIOs aspect had a positive direct effect on the behavior of CIOs. The elements which had a total

effect on information system effectiveness ranking from maximum to minimum were situation, behavior of CIOs, and leadership characteristics of CIOs.

Keywords : Chief Information Officer, Information System Effectiveness, Leader

บทนำ

ปัจจุบันระบบสารสนเทศ (Information System) นับเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารงานและการจัดการสถาบันอุดมศึกษาเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในยุคที่หน่วยงานภาครัฐมีการปรับเปลี่ยนระบบการบริหารงานแบบเดิม ๆ มาสู่การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐาน (e-Government) ยิ่งส่งผลต่อการปรับตัวของสถาบันการศึกษามากขึ้น มหาวิทยาลัยซึ่งเป็นสถาบันจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาจึงต้องพัฒนาระบบและกลไกเชิงเทคโนโลยีสารสนเทศ (Technology Based) มาใช้งานอย่างทั่วถึง เพื่อให้สามารถพัฒนาการบริหารงานให้จับใจสอดคล้องกับการบริหารงานภาครัฐ และนำองค์กรให้สามารถแข่งขันทางปัญญาในยุคของสังคมที่ใช้ความรู้เป็นฐาน (Knowledge-Based Society) ได้ ดังนั้น การบริหารและการตัดสินใจด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงเป็นเรื่องที่มหาวิทยาลัยต้องให้ความสำคัญ และส่งเสริมให้มีการสร้างเครื่องมือเพื่อบริหารงานภายใน ให้บริการแก่หน่วยงานภาครัฐและประชาชน และอำนวยความสะดวกส่งต่อการสร้างคนและองค์ความรู้ให้แก่สังคมในยุคของการเรียนรู้ (Learning Society) ต่อไป เครื่องมือนี้นั้นคือระบบสารสนเทศ (Information System)

ตามปกติการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศนั้น มักมีการแต่งตั้งผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานเพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบดูแลระบบสารสนเทศขององค์กร ทั้งในด้านงบประมาณ ฐานข้อมูล ระบบสำนักงานอัตโนมัติ เครือข่ายและระบบโทรคมนาคม บุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและสารสนเทศที่หน่วยงานจะต้องใช้ (ครรรชิต มาลัยวงศ์. 2552 : 2; ยืน ภู่วรรณ. 2550 : 1; ประสิทธิ์ ทิมพุดี และครรรชิต มาลัยวงศ์. 2549 : 171) แต่เนื่องจากโครงสร้างและ

การบริหารงานของมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นส่วนราชการ จะแตกต่างกันไปตามพระราชบัญญัติจัดตั้งมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง ดังนั้น มหาวิทยาลัยอาจแต่งตั้งบุคคลให้ปฏิบัติหน้าที่พิเศษในการรับผิดชอบและดูแลงานทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เรียกกันว่า ผู้บริหารสารสนเทศ (Chief Information Officer หรือ CIO) (Katz, et.al. 2004 : 5-7)

จากการศึกษาปัญหาาระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์และมหาวิทยาลัยราชภัฏอื่น ๆ พบว่า ผู้ใช้ยังคงประสบปัญหาจากการใช้งานระบบสารสนเทศเนื่องจากเหตุผลหลัก 2 ประการ คือ ความรู้ความเข้าใจของผู้ใช้ และระบบสารสนเทศไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการใช้งานได้อย่างแท้จริง การที่ระบบสารสนเทศของสถาบันอุดมศึกษาจะมีประสิทธิผลมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับวิธีการดำเนินงาน ทักษะ ความรู้ความสามารถ และภาวะผู้นำของผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบเป็นสำคัญ ซึ่งประสิทธิผลของระบบสารสนเทศจะต้องสะท้อนการปฏิบัติงานจริงและสามารถนำไปพัฒนาปรับปรุงระบบให้ดียิ่งขึ้นได้ (บุญมาศิริเนาวกุล. 2549 : 124) โดยจะสะท้อนออกมาในลักษณะของความคล่องตัวในการบริหารงาน ความทันสมัย ความสะดวก รวดเร็ว ความน่าเชื่อถือของระบบ และการมีสารสนเทศที่ดีสำหรับสนับสนุนการตัดสินใจ ดังนั้น ภาวะผู้นำหรือความเป็นผู้นำนั้นจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญในการบริหาร ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร (สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. 2545 : 92)

จากที่มาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจทำการศึกษาระยะผู้นำของผู้บริหารสารสนเทศของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือว่า มีผลต่อประสิทธิผลของระบบ

สารสนเทศหรือไม่ อย่างไร โดยมุ่งเสนอรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของภาวะผู้นำของผู้บริหารสารสนเทศที่มีต่อประสิทธิผลของระบบสารสนเทศ ซึ่งผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสารสนเทศ โดยนำสาระทั้งหมดมาวิเคราะห์สาเหตุที่มีต่อประสิทธิผลของระบบสารสนเทศ กระบวนการวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้งานจริงในหน่วยงานเพื่อการบริหารสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ คำถามการวิจัย

1. องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารสารสนเทศที่มีผลต่อประสิทธิผลของระบบสารสนเทศมีอะไรบ้าง
2. ประสิทธิผลของระบบสารสนเทศกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคตะวันออกเฉียงเหนืออยู่ในระดับใด
3. รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของภาวะผู้นำของผู้บริหารสารสนเทศที่มีผลต่อประสิทธิผลของระบบสารสนเทศมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่
4. องค์ประกอบภาวะผู้นำใดบ้างที่มีอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมต่อประสิทธิผลของระบบสารสนเทศ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารสารสนเทศ
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของภาวะผู้นำของผู้บริหารสารสนเทศที่มีต่อประสิทธิผลของระบบสารสนเทศกับข้อมูลเชิงประจักษ์
4. เพื่อศึกษาอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมขององค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารสารสนเทศที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของระบบสารสนเทศ

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย โดยสรุปมีขั้นตอนหลัก ๆ 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นการพัฒนาแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของภาวะผู้นำของผู้บริหารสารสนเทศที่มีต่อประสิทธิผลของระบบสารสนเทศ โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้บริหารสารสนเทศของมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 6 แห่ง แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์สังเคราะห์ เพื่อคัดสรรตัวแปรและพัฒนาแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของภาวะผู้นำของผู้บริหารสารสนเทศที่มีต่อประสิทธิผลของระบบสารสนเทศ ตัวแปรสาเหตุที่คัดสรรมาศึกษา ได้แก่ คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสารสนเทศ พฤติกรรมของผู้บริหารสารสนเทศ และการบริหารงานภายใต้สถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง ตัวแปรสาเหตุเหล่านี้ ผู้วิจัยกำหนดให้เป็นองค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารสารสนเทศ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)
2. ขั้นตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้ใช้งานระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 12 แห่ง จำแนกเป็นบุคลากรสายวิชาการจำนวน 3,454 คน และบุคลากรสายปฏิบัติจำนวน 3,258 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 6,712 คน ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้กฎหัวแม่มือหรือกฎอย่างง่าย (Rule of Thumb) ที่ใช้อัตราส่วนของจำนวนตัวอย่าง (n) กับจำนวนตัวแปรมาตรวัด 5 ต่อ 1 ตัวแปร (Tabachnick & Fidell, 1996) สำหรับงานวิจัยนี้ มีจำนวนตัวแปรมาตรวัดเท่ากับ 92 ตัวแปร ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่างต้องไม่น้อยกว่า 460 คน (ซึ่งเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำ) อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้เพิ่มขนาดตัวอย่างเป็น 550 คน โดยใช้เกณฑ์ของคอมเรย์และ ลี (Comrey & Lee, 1992) ประกอบในการพิจารณาขนาดของตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างซึ่งคอมเรย์ และ ลี กำหนดค่าขนาดตัวอย่าง 500 คนขึ้นไป จะให้ผลการวิเคราะห์มีความน่าเชื่อถือในระดับดีมาก โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 5 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 องค์ประกอบด้านคุณลักษณะของผู้บริหารสารสนเทศ ตอนที่ 3 องค์ประกอบด้านพฤติกรรมของผู้บริหารสารสนเทศ ตอนที่ 4 องค์ประกอบด้านการบริหาร

งานภายใต้สถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง และตอนที่ 5 องค์ประกอบด้านประสิทธิผลของระบบสารสนเทศ โดยลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลค่าสถิติพื้นฐาน และตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป LISREL เวอร์ชัน 8.8

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารสารสนเทศ

ผลการพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของภาวะผู้นำของผู้บริหารสารสนเทศที่มีต่อประสิทธิผลของระบบสารสนเทศ พบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารสารสนเทศตามรูปแบบที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น มี 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1.1 องค์ประกอบด้านคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสารสนเทศ ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว ได้แก่ คุณลักษณะส่วนตัวของผู้บริหารสารสนเทศ คุณลักษณะด้านคุณธรรมของผู้บริหารสารสนเทศ ทักษะด้านเทคนิควิธีของผู้บริหารสารสนเทศ และทักษะด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นของผู้บริหารสารสนเทศ

1.2 องค์ประกอบด้านพฤติกรรมของผู้บริหารสารสนเทศ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว ได้แก่ การสร้างวิสัยทัศน์ การสร้างบารมี และการกระตุ้นทางปัญญา

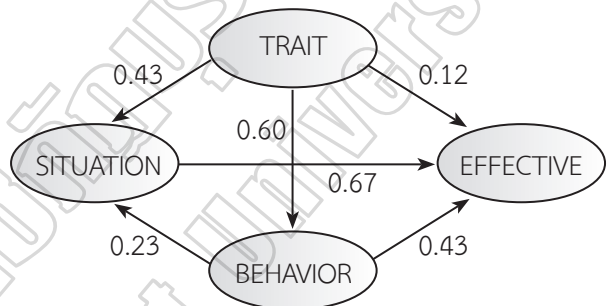
1.3 องค์ประกอบด้านการบริหารงานภายใต้สถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว ได้แก่ การทำงานเป็นทีม การบริหารโครงการ และการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้บริหารสารสนเทศ

2. ผลการศึกษาประสิทธิผลของระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

องค์ประกอบด้านประสิทธิผลของระบบสารสนเทศประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัว ได้แก่ ความพึงพอใจของผู้ใช้งานระบบสารสนเทศและผลลัพธ์ที่คาดหวังขององค์กร ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นในตัวแปรสังเกตได้พบว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มเป้าหมายทั้ง 6 มหาวิทยาลัย

มีระดับของประสิทธิผลของระบบสารสนเทศอยู่ในระดับสูง และมีระดับความพึงพอใจของผู้ใช้งานระบบสารสนเทศกับระดับของผลลัพธ์ที่คาดหวังขององค์กรอยู่ในระดับสูงและไม่แตกต่างกัน

3. ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของภาวะผู้นำของผู้บริหารสารสนเทศที่มีต่อประสิทธิผลของระบบสารสนเทศ รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของภาวะผู้นำของผู้บริหารสารสนเทศที่มีผลต่อประสิทธิผลของระบบสารสนเทศแสดงดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของภาวะผู้นำของผู้บริหารสารสนเทศที่มีผลต่อประสิทธิผลของระบบสารสนเทศ

การประเมินผลรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของภาวะผู้นำของผู้บริหารสารสนเทศที่มีผลต่อประสิทธิผลของระบบสารสนเทศ ผู้วิจัยได้ประเมินผล 2 ประเด็น ดังนี้

1) ผลการประเมินความสอดคล้องโดยภาพรวม

จากการประเมินความสอดคล้องโดยภาพรวมที่ปรับโมเดลครั้งสุดท้ายแล้วพบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ดังนี้ ค่าไคสแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 119.83 ที่ระดับองศาอิสระ (df) 32 ค่า P ที่มีค่าเท่ากับ 0.000 ค่า GFI มีค่าเท่ากับ 0.96 ค่า RMSEA มีค่าเท่ากับ .074 ค่า NFI มีค่าเท่ากับ 0.99 และค่า CN มีค่าเท่ากับ 218.64 จะเห็นได้ว่าค่าไคสแควร์ยังมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งถ้าสรุปตามค่าไคสแควร์จะได้ว่าโมเดลไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แต่จากการทบทวนเอกสารพบว่าในการพิจารณาความสอดคล้องของโมเดลจะพิจารณาเพียงค่าใดค่าหนึ่งไม่ได้ (Diamantopoulos & Siguaw, 2000 : 82) และเมื่อพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องอื่น ๆ

พบว่า เป็นไปตามเกณฑ์ที่ใช้วัดความสอดคล้องของโมเดล
ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าโมเดลนี้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิง
ประจักษ์ในระดับที่ยอมรับได้

2) ผลการประเมินส่วนของโมเดลการวัด

ในส่วนของโมเดลการวัดจะเน้นความสัมพันธ์ระหว่าง
ตัวแปรแฝงกับตัวแปรสังเกตได้ที่วัดค่าตัวแปรแฝง โดยจะ
พิจารณาจากเรื่องของความตรง (Validity) และความเที่ยง
(Reliability) ของตัวแปรสังเกตได้ โดยความตรงจะพิจารณา
จากความมีนัยสำคัญของตัวแปรสังเกตได้ และความเที่ยงจะ
พิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงพหุคูณกำลังสอง
(Squared Multiple Correlation, SMC) จากผลการวิจัย
พบว่าตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
(พิจารณาจากค่า t มีค่าสูงกว่า 1.96) และมีค่า SMC อยู่ใน
ช่วง 0.53 - 0.90 ซึ่งอยู่ในช่วงที่ยอมรับได้ ดังนั้น สรุปได้ว่า
ตัวแปรสังเกตได้มีความตรงและความเที่ยงในการวัดค่าตัว
แปรแฝง

4. ผลการศึกษาอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และ
อิทธิพลรวมขององค์ประกอบภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิผล
ของระบบสารสนเทศ

องค์ประกอบประสิทธิผลของระบบสารสนเทศได้รับ
อิทธิพลทางตรงเชิงบวกจากองค์ประกอบด้านการบริหารงาน
ภายใต้สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องเพียงองค์ประกอบเดียว โดยมี
ค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.67 และได้รับอิทธิพลทางอ้อมเชิงลบจาก
องค์ประกอบด้านคุณลักษณะของผู้บริหารสารสนเทศและ
องค์ประกอบด้านพฤติกรรมของผู้บริหารสารสนเทศ ผ่านองค์
ประกอบด้านการบริหารงานภายใต้สถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง
โดยมีค่าอิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ 0.17 เมื่อพิจารณาอิทธิพล
ขององค์ประกอบอื่น ๆ พบว่า องค์ประกอบคุณลักษณะ
ของผู้บริหารสารสนเทศมีอิทธิพลต่อองค์ประกอบด้าน
พฤติกรรมของผู้บริหารสารสนเทศ โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ
0.60 องค์ประกอบด้านการบริหารงานภายใต้สถานการณ์
ที่เกี่ยวข้องมีอิทธิพลต่อองค์ประกอบด้านคุณลักษณะของ
ผู้บริหารสารสนเทศและองค์ประกอบด้านพฤติกรรมของผู้
บริหารสารสนเทศ โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.48 และ 0.20
ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยองค์
ประกอบด้านการบริหารงานภายใต้สถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง

เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลรวมต่อประสิทธิผลของระบบ
สารสนเทศสูงสุด โดยมีขนาดของอิทธิพลรวมเท่ากับ 0.51

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้าง
เชิงเส้นของภาวะผู้นำของผู้บริหารสารสนเทศที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลของระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้อง
กับข้อมูลเชิงประจักษ์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของระบบ
สารสนเทศมากที่สุด คือ การบริหารงานภายใต้สถานการณ์
ที่เกี่ยวข้อง และเป็นเพียงองค์ประกอบเดียวที่ส่งผลโดยตรง
ต่อประสิทธิผลของระบบสารสนเทศ ผลการวิจัยดังกล่าว
สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ (Situa-
tional Leadership Theory) มากที่สุด สามารถอภิปราย
ผลได้ดังนี้

1. การบริหารงานภายใต้สถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง
โดยมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิผลของระบบ
สารสนเทศซึ่งเป็นตัวแปรตาม สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎี
ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ (Situational Leadership
Theory) ของฟีดเลอร์ (Fiedler. 1976) และ เฮอร์เชย์และ
บลิงชาร์ด (Hersey & Blanchard. 1982) ที่กล่าวว่า ภาวะ
ผู้นำที่มีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับความสอดคล้องระหว่างผู้นำ
กับสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง โดยสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องเป็น
ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ผู้นำสามารถดำเนินการในภารกิจได้
อย่างราบรื่น ภาวะผู้นำกับประสิทธิผลขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ
หลากหลายในสถานการณ์ และการใช้อำนาจในตำแหน่งของ
ผู้นำ การที่ผู้บริหารสารสนเทศจะพัฒนาระบบสารสนเทศให้
ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิผลนั้น จึงขึ้นอยู่กับปัจจัยทาง
ด้านการบริหารงานภายใต้สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ
ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

1.1 การทำงานเป็นทีมมีความสำคัญและส่งผล
โดยตรงต่อความสำเร็จขององค์กร เนื่องจากการดำเนินงาน
ด้านระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัยนั้น มีลักษณะเฉพาะ
และต้องการทักษะความรู้ความสามารถเฉพาะทาง ซึ่งต้อง
อาศัยการทำงานร่วมกันจึงจะประสบความสำเร็จ ถึงแม้ว่า
บุคลากรแต่ละคนจะมีความสามารถ แต่ความสามารถของ
แต่ละคนนั้นมีข้อจำกัด การทำงานเป็นทีม คือ การนำความ

สามารถของทุกคนมารวมกัน ซึ่งจะช่วยให้การทำงานมีพลังมากขึ้น ผู้บริหารสารสนเทศจะต้องสร้างบรรยากาศการทำงานร่วมกัน เพื่อให้ทุกคนในทีมทุ่มเทความคิด ทุ่มเทแรงกาย เพื่อความสำเร็จของงาน และควบคุมการดำเนินงานระบบสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ในการสร้างทีมงาน สิ่งที่ผู้บริหารสารสนเทศจำเป็นต้องให้ความสำคัญ คือ การจัดโครงสร้างการบริหาร สายการบังคับบัญชา และบทบาทหน้าที่ของบุคคลในทีมไว้อย่างเหมาะสม มีการวางแผนการปฏิบัติงานร่วมกันเพื่อกำหนดเป้าหมายและรายละเอียดของงานให้ชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฟาวเลอร์ (Fowler. 2003) นีลสัน (Nelson. 2003) คาทซ์ (Katz. 2004) บราวน์ (Brown. 2006) โกลสไตน์ และ พิรานี (Goldstein & Pirani. 2008) สุรีย์ โปธาราม (2547) วาโร เฟ็งส์วีสต์ (2549) และ รัตติกรณ์ จงวิศาล (2552) ที่พบว่า การทำงานเป็นทีมมีอิทธิพลทางบวกต่อความสำเร็จของการดำเนินงาน

1.2 การบริหารโครงการเป็นเทคนิคในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ช่วยควบคุมการดำเนินงานให้อยู่ในกรอบของเวลา งบประมาณ ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด และช่วยในการประสานงานภายในหน่วยงาน ทำให้บุคลากรมีขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติงาน เนื่องจากงานด้านระบบสารสนเทศมีลักษณะเป็นโครงการพัฒนาที่มีความต่อเนื่องของงานและมีความไม่แน่นอนสูง ผู้บริหารสารสนเทศจำเป็นต้องมีระบบการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานสู่ความสำเร็จ ได้แก่ มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานอย่างเพียงพอและเหมาะสม มีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ และนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพนร็อด ดูเลนซ์ และ ดักลาส (Penrod, Dolence & Douglas. 1990) ฟาวเลอร์ (Fowler. 2003) นีลสัน (Nelson. 2003) คาทซ์ (Katz. 2004) บราวน์ (Brown. 2006) โกลสไตน์ และ พิรานี (Goldstein & Pirani. 2008) ที่พบว่า ทักษะด้านการบริหารโครงการจะทำให้การดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในสถาบันอุดมศึกษาประสบความสำเร็จ

1.3 การใช้อำนาจหน้าที่ ผู้บริหารสารสนเทศสามารถใช้อำนาจในตำแหน่งที่มหาวิทยาลัยมอบหมายมาในการสั่ง

การ กำกับดูแล ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชายินยอมปฏิบัติตาม ส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจประสบความสำเร็จ การใช้ อำนาจหน้าที่อย่างเหมาะสมนั้น ผู้บริหารสารสนเทศควรมี ความรู้ ความเข้าใจในงาน หรือมีข้อมูลเพียงพอที่ทำให้กำกับการ แนะนำแก่บุคลากรในทีมเพื่อแก้ปัญหาาร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ คาทซ์ (Katz. 2004) โกลสไตน์ และ พิรานี (Goldstein & Pirani. 2008) และ วาโร เฟ็งส์วีสต์ (2549) ที่พบว่า การใช้อำนาจในตำแหน่งของผู้บริหารส่งผลต่อความสำเร็จของการทำงาน

2. ประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากองค์ประกอบด้านคุณลักษณะของผู้บริหารสารสนเทศและพฤติกรรมของผู้บริหารสารสนเทศ ผ่านองค์ประกอบด้านการบริหารงานภายใต้สถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง การศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงคุณลักษณะ แม้ว่าจะมีนักวิชาการหลายคนแสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพนั้นควรมีลักษณะอย่างไร แต่ผลการวิจัยส่วนใหญ่ไม่สามารถบ่งบอกคุณลักษณะที่ยืนยันถึงความสำเร็จของผู้นำได้ สต็อกคิล (Stogdill. 1974) กล่าวว่า ผู้ที่จะเป็นผู้นำคนอื่นมิใช่สามารถจะเป็นได้โดยการอาศัยแต่เพียงการมีคุณลักษณะทางกายภาพและบุคลิกภาพของผู้นำนั้น เพราะว่าคุณลักษณะของผู้นำจะมีความสัมพันธ์หรือเข้ากันได้กับลักษณะกิจกรรมและเป้าหมายของผู้ตาม นั่นคือ การที่ผู้นำจะมีคุณลักษณะอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับสถานการณ์ด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ วาโร เฟ็งส์วีสต์ (2549) ที่พบว่า องค์ประกอบด้านสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านองค์ประกอบพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียน และส่งผ่านองค์ประกอบด้านคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน

3. คุณลักษณะของผู้บริหารสารสนเทศมีอิทธิพลโดยตรงต่อพฤติกรรมของผู้บริหารสารสนเทศ บุคลิกภาพเป็นองค์ประกอบที่สำคัญภายในตัวบุคคลซึ่งเป็นตัวกำหนดการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์ อัลพอร์ต (Allport. 1975 : 28) แม้ว่าคุณลักษณะของผู้บริหารสารสนเทศจะไม่มีอิทธิพลโดยตรงต่อประสิทธิผลของระบบสารสนเทศ แต่เนื่องจากคุณลักษณะเป็นเครื่องบ่งบอกถึงความเป็นผู้นำ และมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมของผู้บริหารสารสนเทศโดยตรง ซึ่ง

พฤติกรรมของผู้บริหารสารสนเทศล้วนแล้วแต่ต้องอาศัยคุณลักษณะที่โดดเด่นของผู้บริหารสารสนเทศ ไม่ว่าจะเป็นคุณลักษณะส่วนตัว บุคลิกภาพ ความเชื่อมั่น ความเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมในการทำงาน ทักษะความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสร้างความสัมพันธ์ต่อบุคคลอื่น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วาโร เฟ็งส์วีสดี (2549) และ ประเมษฐ์ โมลี (2552) ที่พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เบญจพร แก้วมีศรี (2545) ที่พบว่า คุณลักษณะของผู้นำเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการบริหารของผู้นำ

4. การบริหารงานภายใต้สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องมีอิทธิพลต่อคุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้บริหารสารสนเทศ รูปแบบพฤติกรรมของผู้นำที่เหมาะสมนั้นขึ้นอยู่กับสถานการณ์และกลุ่ม รวมถึงบริบทของสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง (เสนาะ ตีเยาว์. 2543) พฤติกรรมภาวะผู้นำเป็นการกระทำของผู้นำในการชี้นำและประสานงานในการทำงานของสมาชิกในองค์กร แบบภาวะผู้นำจะเป็นโครงสร้างความต้องการของผู้นำที่จะจงใจให้เกิดพฤติกรรมในสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งจะไม่ได้เป็นเรื่องของพฤติกรรมโดยตรง (Fiedler. 1976) ถ้าสถานการณ์เหมาะสมพฤติกรรมผู้นำก็จะมีประสิทธิผลมาก ถ้าสถานการณ์ไม่เหมาะสมพฤติกรรมผู้นำก็จะมีประสิทธิผลน้อย (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. 2536) ดังนั้น ผู้นำต้องเลือกใช้พฤติกรรมผู้นำให้เหมาะสมกับตัวแปรด้านสถานการณ์แบบของพฤติกรรมที่เหมาะสมของผู้บริหารสารสนเทศจะแสดงออกมาในลักษณะของการกระตุ้นให้บุคคลคิดและปฏิบัติตามอย่างเชื่อมั่น มีเป้าหมายร่วมกัน ดำเนินงานไปในแนวทางเดียวกัน มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความมุ่งมั่นในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างเป็นกัลยาณมิตร เป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงาน และสนับสนุนให้บุคคลมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการทำงานร่วมกัน พฤติกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนแล้วแต่สำคัญต่อการทำงานเป็นทีม การบริหารโครงการ และการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้บริหารสารสนเทศ

ข้อเสนอแนะ

1. ผลการวิจัยพบว่า องค์กรประกอบด้านการบริหารงาน

ภายใต้สถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง มีผลโดยตรงต่อประสิทธิผลของระบบสารสนเทศ โดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง คือ การทำงานเป็นทีม การบริหารโครงการ และการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้บริหารสารสนเทศ ดังนั้น ควรมีการฝึกอบรมบุคลากรด้านการทำงานเป็นทีม ทำการปรับทัศนคติของคนในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อลดความขัดแย้ง ความไม่เข้าใจกัน ภาวะที่ต่างคนต่างทำงาน และชี้ให้เห็นเป้าหมายของการทำงานเป็นทีมร่วมกัน การบริหารโครงการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศนั้น ประกอบด้วยหลายภาคส่วนที่ต้องอาศัยบุคคลหลายคนทำงานร่วมกัน หากแต่แต่ละบุคคลต่างสนใจแต่ผลลัพธ์จากการทำงานของตัวเองผู้เดียวแล้ว จะสามารถบรรลุเป้าหมายขององค์กรร่วมกันได้ยาก การฝึกอบรมด้านการทำงานเป็นทีมนั้นก็เพื่อสร้างความเข้าใจให้ตรงกันและสร้างบรรยากาศในการทำงานที่ดีร่วมกัน

2. ผู้บริหารสารสนเทศของมหาวิทยาลัย ควรเข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวกับการบริหารโครงการ เนื่องจากงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมักดำเนินงานในรูปแบบโครงการ การบริหารโครงการจะช่วยให้การดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ มีความชัดเจนทั้งในแง่ของเป้าหมาย ระยะเวลา ผลสัมฤทธิ์ของงาน และทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จ เนื่องจากผู้บริหารสารสนเทศจะเป็นผู้กำหนดนโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของมหาวิทยาลัย ดังนั้น ผู้บริหารสารสนเทศจะต้องเป็นผู้ที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องของการจัดทำแผน การบริหารงบประมาณ การบริหารความเสี่ยงของโครงการ การควบคุมติดตามความก้าวหน้าของโครงการ การประเมินและการวัดประสิทธิผลของโครงการ การรายงานผลสรุปผลโครงการ รวมถึงต้องเข้าใจถึงข้อจำกัดต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานตามโครงการนั้น ด้วย การฝึกอบรมด้านการบริหารโครงการจะช่วยให้ผู้บริหารสารสนเทศเข้าใจและสามารถบริหารโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. มหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่งควรมีการจัดทำแผนแม่บททางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จากการศึกษาที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้กำหนดให้มหาวิทยาลัยต้องดำเนินการจัดหาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและการตัดสินใจ โดย

มีกลไกการประเมินตามตัวบ่งชี้ที่ 7.3 การนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการดำเนินการในหน่วยงาน ได้กลายเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนาทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ เพื่อการสนองต่อเป้าหมายของหน่วยงานนั้น ๆ แต่การบริหารระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้ประสบความสำเร็จไม่ใช่เรื่องง่าย เนื่องจากเทคโนโลยีสารสนเทศมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ดังนั้น จึงต้องมีการจัดทำแผนแม่บทด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารขึ้น เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของมหาวิทยาลัย

4. การใช้อำนาจหน้าที่ของผู้บริหารสารสนเทศของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ถือเป็นทักษะและศิลปะในการบริหารของผู้บริหารสารสนเทศเองที่จำเป็นต้องเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การใช้อำนาจหน้าที่ที่มีความสำคัญต่อการดำเนินงานตามโครงการอย่างมาก เพราะผู้บริหารสารสนเทศจะต้องชักจูงให้ผู้อื่นปฏิบัติตามอย่างเต็มใจ อาจใช้วิธีการสั่งการ การมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น หรือการมีปฏิสัมพันธ์โดยการถ่ายทอดแนวคิดสู่การปฏิบัติ จากผลการวิจัยค้นพบว่าคุณลักษณะของผู้บริหารสารสนเทศที่มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านการบริหารงานภายใต้สถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ผู้บริหารสารสนเทศควรเข้ารับการศึกษาอบรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาบุคลิกภาพ การทำงานร่วมกับผู้อื่น หรือด้านคุณธรรมจริยธรรมสำหรับผู้บริหาร เพื่อเป็นการเสริมสร้างความเชื่อมั่น ศรัทธา และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ปฏิบัติตามได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัยนั้นมีอิทธิพลจากการบริหารงานภายใต้สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องเพียงองค์ประกอบเดียว ส่วนองค์ประกอบด้านคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสารสนเทศและองค์ประกอบด้านพฤติกรรมของผู้บริหารสารสนเทศนั้น ถึงแม้ว่าจะมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาด้านภาวะผู้นำกับประสิทธิภาพขององค์กรอื่น ๆ ดังนั้น สำหรับการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่าง

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสารสนเทศกับประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศครั้งต่อไป ผู้วิจัยเห็นว่าควรได้มีการศึกษาปัจจัยด้านการบริหารงานภายใต้สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อให้ได้แนวปฏิบัติที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เช่น ปัจจัยด้านวัฒนธรรมขององค์กร ปัจจัยด้านสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสารสนเทศ เป็นต้น

2. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรใช้วิธีการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) ซึ่งเป็นวิธีการที่ให้นักวิชาการของมหาวิทยาลัยที่มีส่วนได้เสียกับระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัย ได้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ และร่วมรับผลประโยชน์ควบคู่กับการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัย โดยนำรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของภาวะผู้นำของผู้บริหารสารสนเทศที่มีต่อประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศ ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรที่สำคัญไปสร้างภาวะผู้นำของผู้บริหารสารสนเทศของมหาวิทยาลัยราชภัฏให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ควรทำการวิจัยการพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของภาวะผู้นำของผู้บริหารสารสนเทศที่มีต่อประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศ โดยเปลี่ยนพื้นที่การศึกษาไปยังมหาวิทยาลัยราชภัฏในพื้นที่อื่น มหาวิทยาลัยเอกชน มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่ไม่ใช่มหาวิทยาลัยราชภัฏ หรือหน่วยงานภาคเอกชน แล้วนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบเพื่อหาองค์ประกอบของภาวะผู้นำของผู้บริหารสารสนเทศที่เหมาะสม หากผลการวิจัยไม่แตกต่างกันจะทำให้ข้อค้นพบของการวิจัยครั้งนี้มีความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น แต่ถ้าผลการวิจัยแตกต่างกัน ผู้นำผลการวิจัยไปใช้จะได้เลือกพิจารณาเฉพาะองค์ประกอบที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับบริบทของตนเองได้อย่างเหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

- ครรชิต มาลัยวงศ์. (2552). ผู้บริหารยุคสารสนเทศ. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://drkanchit.com/ict_management.
ค้นเมื่อ 12 พฤษภาคม 2552.
- บุญมาก ศิริเนาวกุล. (2549). การบริหารไอทีมีออาชีพ. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยรังสิต.
- เบญจพร แก้วมีศรี. (2545). การนำเสนอรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารวิทยาลัยพยาบาล
สังกัดกระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ ปรัชญาดุุษฎีบัณฑิต (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเมษฐ์ โมลี. (2552). การวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน
ที่ประสบความสำเร็จ. วิทยานิพนธ์ ปรัชญาดุุษฎีบัณฑิต (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประสิทธิ์ ที่มพุด และครรชิต มาลัยวงศ์. (2549). การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ. กรุงเทพฯ : โครงการไอซีที-เทเลคอมออนไลน์.
- ยีน ภูววรรณ. (2550). การจัดการความรู้. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://th.wisdominside.org/>. ค้นเมื่อ 24 กันยายน 2552.
- รัตติกรณ์ จงวิศาล. (2552). ภาวะผู้นำของผู้ประกอบการ : ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างคุณลักษณะทางจิตวิทยา
การทำงานเป็นทีม และความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.soc.ku.ac.th/stu>
ค้นเมื่อ 12 พฤษภาคม 2552.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2549). การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นตรงของประสิทธิผลภาวะผู้นำของผู้บริหาร
ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ ปรี.ด. (บริหารการศึกษา). ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2545). ภาวะผู้นำ : ทฤษฎีและปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : บุคคิงค์ จำกัด.
- สุริย์ โปธาราม. (2547). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำชั้นยอดของหัวหน้าหอผู้ป่วย การทำงานเป็นทีม กับประสิทธิผลของหอ
ผู้ป่วยตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ. วิทยานิพนธ์ พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
(การบริหารการพยาบาล). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสนาะ ตีเยาว์. (2543). หลักการบริหาร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2536). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- Allport, G. W. (1975). *Attitude and Phycology*. San Francisco : Jossey Bass.
- Brown, W. A. (2006). "CIO Effectiveness in Higher Education," *EDUCAUSE Quarterly*. 29 (1) : 48-53.
- Comrey, A. L. and Lee, H. B. (1992). *A First Course in Factor Analysis*. New York : Psychology Press.
- Diamantopoulos, A. and Siguaw, J. A. (2000). *Introducing LISREL*. London : Sage Publications.
- Fiedler, F. E. and Mahar, L. (1976). *Improving Leadership and Effectiveness : The Leader atch Concept*.
New York : John Wiley.
- Fowler, P. R. (2003). *Leading Technology in Higher Education : An Empirical Investigation of the Role of the
Chief Information Officer*. Dissertation. Ph.D (Leadership, and Curriculum Studies). U.S.A : Department of
Teaching, Leadership, and Curriculum Studies, Kent State University.
- Goldstein, P. J. and Pirani, J. A. (2008, September). "Leading the IT Workforce in Higher Education,"
EDUCAUSE Quarterly. 1 : np.
- Hersey, P. and Blanchard, K. H. (1982). *Management of Organizational Behavior : Utilizing Human Resource*.
Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall.
- Katz, R. N. et.al. (2004, February). "Information Technology Leadership in Higher Education : The Condition of
the Community," *EDUCAUSE Quarterly*. 1 : np.
- Nelson, M. R. (2003, October). "The CIO in Higher Education : Leadership, Competencies Effectiveness,"
EDUCAUSE Quarterly. (22) 28 : 1-5.
- Penrod, J. I. , Dolence, M. G. and Douglas, J. V. (1990). *The Chief Information Officer in Higher Education*.
(Online). <http://net.educause.edu/ir/library/pdf/pub3004.pdf>. Available : January 15, 2014.
- Stogdill, R. M. (1974). *Handbook of leadership*. New York : Free Press.
- Tabachnick, B. G. and Fidell, L. S. (1996). *Using multivariate statistics (3rd ed.)*. New York : HarperCollins.

